

Arbetslivskommissionen för markanläggnings-, sten- , och gruvbranschen, lägesbild 2025

ANTALET AVLAGDA EXAMINA, EXAMENSDELAR OCH KOMPETENSOMRÅDEN

ANTAL EXAMINA ST.

Grundexamen inom byggnadsbranschen (GE): 2 310

(inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)

Yrkesexamen inom markanläggningsbranschen (YE): 159

Specialyrkesexamen inom markanläggningsbranschen (SYE): 39

Grundexamen inom lantmäteribranschen (GE): 60

Yrkesexamen inom lantmäteribranschen (YE): 18

ANTAL EXAMENSDELAR

GE inom byggnadsbranschen: 25 632 st.

(inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)

YE inom markanläggningsbranschen: 1 056 st.

SYE inom markanläggningsbranschen: 153 st.

GE inom lantmäteribranschen: 492 st.

YE inom lantmäteribranschen: 51 st.

GE INOM
BYGGNADSBRANSCHEN
(inkl. hela GE inom
byggnadsbranschen)
Gemensamma

examensdelar (GED):

2024: 7 254 st.

2025: 6 804 st.

GE INOM
LANTMÄTERIBRANSCHEN
Gemensamma
examensdelar (GED):

2024: 186 st.

2025: 189 st.

Lokala
examensdel
ar:
555 st.

GE INOM BYGGNADSBRANSCHEN (inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)

Kompetensområdet för husbyggnad 1 791 st.

Kompetensområdet för markanläggning 24 st.

Kompetensområdet för schaktningsmaskintransport 468 st.

Kompetensområdet för stenbranschen 1-4 st.

Uppgift saknas 6 st.

YE INOM MARKANLÄGGNINGSBRANSCHEN

Kompetensområdet för fordonskrantransport 6 st.

Kompetensområdet för asfaltering 18 st.

Kompetensområdet för transporter inom infrastrukturiområdet 1-4 st.

Kompetensområdet för berganläggning 1-4 st.

Kompetensområdet för underhåll av trafikområden 6 st.

Kompetensområdet för användning av anläggningsmaskiner 30 st.

Kompetensområdet för grundläggning 1-4 st.

Kompetensområdet för nätanläggning 24 st.

Kompetensområdet för miljöarbeten 0 st.

Uppgift saknas 66 st.

SYE INOM MARKANLÄGGNINGSBRANSCHEN

Inget kompetensområde. Ingen examensbenämning

GE INOM LANTMÄTERIBRANSCHEN

Kartläggare 54 st.

YE INOM LANTMÄTERIBRANSCHEN

Examensbenämning: kartläggare (YE) 15 st.

Uppgift saknas 1-4 st.

Arbetslivskommissionen för markanläggnings-, sten-, och gruvbranschen, lägesbild 2025

ANTALET AVLAGDA EXAMINA, EXAMENSDELAR OCH KOMPETENSOMRÅDEN

ANTALET EXAMINA

Grundexamen inom gruvbranschen (GE): 57 st.
Yrkesexamen inom gruvbranschen (YE): 18 st.
Yrkesexamen inom stenbranschen (YE): 6 st.
Yrkesexamen inom dykbranschen (YE): 12 st.

ANTAL EXAMENSDELAR

GE inom gruvbranschen: 621 st.
YE inom gruvbranschen: 54 st.
YE inom stenbranschen: 21 st.
YE inom dykbranschen: 72 st.

GE INOM
GRUVBRANSCHEN
**Gemensamma
examensdelar (GED):**
2024: 213 st.
2025: 216 st.

**Lokala
examensdelar:**
3 st.

GE INOM GRUVBRANSCHEN

Kompetensområdet för gruvarbete 39 st.
Kompetensområdet för anrikning 18 st.

YE INOM GRUVBRANSCHEN

Kompetensområdet för dagbrytning 15 st.
Kompetensområdet för underjordsbrytning 1–4 st.
Uppgift saknas 1–4 st.

YE INOM STENBRANSCHEN

Kompetensområdet för förädling 6 st.

YE INOM DYKBRANSCHEN

Kompetensområdet för arbetsdykning 12 st.

Arbetslivskommissionen för markanläggnings-, sten- , och gruvbranschen, lägesbild 2025

ANTALET AVLAGDA EXAMINA, EXAMENSDELAR OCH KOMPETENSOMRÅDEN

Reflektioner

Antal avlagda examina

- Antalet avlagda YE inom markanläggningsbranschen har fortsatt att utvecklas. År 2024 avlades 198 examina, men 2025 avlades endast 159 yrkesexamina, vilket delvis hänger samman med förändringarna i finansieringen.
- Endast ett fåtal YE inom stenbranschen har avlagts.
- Infrastrukturbranschen, stenbranschen och gruvbranschen behöver fler yrkeskunniga. Det går att se en försämring av kvaliteten i installationsarbetena, och kvaliteten kan säkerställas endast genom utbildning.
- Antalet personer som avlägger examen för schaktningsmaskinförare är oroväckande lågt i förhållande till branschens behov av arbetskraft.
- Situationen har förändrats sedan 2024, då läroanstalter på olika håll i Finland med hänvisning till kostnadsskäl har skurit ned utbildningen och möjligheterna att avlägga examina inom infrastrukturbranschen. Examensverksamheten inom vägmarkeringsbranschen har nu upphört helt. Även inom asfaltbranschen råder det brist på utbildnings- och examensmöjligheter eftersom en läroanstalt har slutat erbjuda utbildning, trots att tillståndet att ordna utbildning medför en skyldighet att erbjuda möjlighet till utbildning och avläggande av examen. Det finns efterfrågan inom båda branscherna.
- Den myndighet som beviljar tillstånd att ordna utbildning, det vill säga undervisnings- och kulturministeriet, bör kritiskt granska de tillstånd som sökts och beviljats i förhållande till de utbildningar som inleds och de examina som avläggs.

Antal avlagda examensdelar

- Hela examina omfattar också avlagda examensdelar.
- Av statistiken framgick inte hur många studerande som hade avslutat sina studier efter att ha avlagt endast en examensdel. Statistiken för GE inom byggnadsbranschen visar inte situationen inom markanläggningsbranschen separat, eftersom den omfattar hela GE inom byggnadsbranschen.

Antal avlagda kompetensområden

- Inom GE inom byggnadsbranschen har antalet prestationer inom kompetensområdet för schaktningsmaskintransport legat kvar på ungefär samma nivå.
- Antalet prestationer inom kompetensområdet för markanläggning är fortfarande oroväckande lågt.
- Inom YE inom markanläggningsbranschen kräver avsaknaden av uppgifter om kompetensområdena inga åtgärder, eftersom kompetensområden endast avläggs i få fall.

Övriga reflektioner

- Finansieringen av yrkesexamina och specialyrkesexamina ger anledning till oro.
- Avläggandet av YE inom stenbranschen minskar och riskerar att så småningom upphöra helt. Situationen är utmanande, eftersom det finns behov av utbildning inom branschen.
- Det framtida arbetslivssamarbetet väcker oro eftersom arbetslivskommissionernas verksamhet upphör.
- Det är också oroväckande huruvida det finns tillräckligt många utbildare inom schaktningsmaskintransport för att tillgodose branschens behov av arbetskraft. Detta är också en kostnads- och investeringsfråga. Det var ett misstag att flytta utbildningen för schaktningsmaskinförare till en lägre finansieringsnivå. Det behövs ett aktivare grepp om utbildningen.
- Valfriheten gör det möjligt för studerande att stärka sin kompetens i delar eller delområden som är viktiga och aktuella för dem själva.
- Utbildningen inom stenbranschen bör utvecklas så att den består av mindre delhelheter, så att utbildningsanordnarna lättare kan ordna finansieringen även när de erbjuder mer begränsade innehåll.

Arbetslivskommissionen för markanläggnings-, sten- , och gruvbranschen, lägesbild 2025

ANORDNANDE AV EXAMINA

ANORDNARTILLSTÅND

GE inom byggnadsbranschen: 55 st.
(inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)
YE inom markanläggningsbranschen: 23 st.
SYE inom markanläggningsbranschen: 15 st.
GE inom lantmäteribranschen: 53 st.
YE inom lantmäteribranschen: 5 st.
GE inom gruvbranschen: 48 st.
YE inom gruvbranschen: 5 st.
YE inom stenbranschen: 7 st.
YE inom dykbranschen: 1 st.

AKTIVA ANORDNARE

GE inom byggnadsbranschen: 50 st.
YE inom markanläggningsbranschen: 19 (+1) st.
SYE inom markanläggningsbranschen: 10 st.
GE inom lantmäteribranschen: 5 (+3) st.
YE inom lantmäteribranschen: 3 (+2) st.
GE inom gruvbranschen: 4 st.
YE inom gruvbranschen: 3 st.
YE inom stenbranschen: 2 st.
YE inom dykbranschen: 1 st.

ANORDNANDE AV EXAMINA Reflektioner

ICKE-AKTIVA ANORDNARE (som har anordnartillstånd)

GE inom byggnadsbranschen: 5 st.
YE inom markanläggningsbranschen: 4 st.
SYE inom markanläggningsbranschen: 5 st.
GE inom lantmäteribranschen: 48 st.
YE inom lantmäteribranschen: 2 st.
GE inom gruvbranschen: 44 st.
YE inom gruvbranschen: 2 st.
YE inom stenbranschen: 5 st.
YE inom dykbranschen: 0 st.

SPRÅKEN PÅ AVLAGDA EXAMINA

GE inom byggnadsbranschen
Finska 2 202 st.
Svenska 90 st.
YE inom markanläggningsbranschen
Finska 150 st.
SYE inom markanläggningsbranschen
Finska 39 st.
GE inom lantmäteribranschen
Finska 54 st.
YE inom lantmäteribranschen
Finska 18 st.

SPRÅKEN PÅ AVLAGDA EXAMINA

GE inom gruvbranschen
Finska 57 st.
YE inom gruvbranschen
Finska 15 st.
YE inom stenbranschen
Finska 6 st.
YE inom dykbranschen
Finska 12 st.

Språklig och geografisk täckning samt fördelning av prestationer

- Den geografiska täckningen är god både för GE inom byggnadsbranschen och för YE inom markanläggningsbranschen.
- Det ordnas examina i hela landet.

Arbetslivskommissionen för markanläggnings-, sten-, och gruvbranschen, lägesbild 2025

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Fördelning av platserna för yrkesprov

GE INOM BYGGNADSRANSCHEN
(inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)

Arbetsplats 56 %

Läroanstalt 28,2 %

Arbetsplats + läroanstalt 4,5 %

Uppgift saknas 11,3 %

YE INOM MARKANLÄGGNINGSBRANSCHEN

Arbetsplats 84,5 %

Läroanstalt 1,5 %

Arbetsplats + läroanstalt 3,2 %

Uppgift saknas 10,8 %

SYE INOM MARKANLÄGGNINGSBRANSCHEN

Arbetsplats 85 %

Uppgift saknas 14 %

YE INOM LANTMÄTERIBRANSCHEN

Arbetsplats 100 %

GE INOM LANTMÄTERIBRANSCHEN

Arbetsplats 49 %

Läroanstalt 32 %

Arbetsplats + läroanstalt 14 %

Uppgift saknas 5 %

YE INOM STENBRANSCHEN

Arbetsplats 85,7 %

Uppgift saknas 14,3 %

GE INOM GRUVBRANSCHEN

Arbetsplats 29 %

Läroanstalt 50 %

Arbetsplats + läroanstalt 9 %

Uppgift saknas 12 %

YE INOM GRUVBRANSCHEN

Arbetsplats 66,7 %

Läroanstalt 0 %

Arbetsplats + läroanstalt 5,6 %

Uppgift saknas 27,7 %

YE INOM DYKBRANSCHEN

Läroanstalt 100 %

Reflektioner över fördelningen av prestationsplatser, yrkesprov som ordnas vid läroanstalter

- Inom GE inom byggnadsbranschen genomförs ett oroväckande stort antal yrkesprov för examensdelar vid läroanstalter. Skulle en numerisk bedömning kunna fungera bättre?
- Är kravet på att en examensdel inom GE ska genomföras på en arbetsplats endast skenbart? Kraven/verksamhetssätten upplevs som helt motsatta. Utbildningsstyrelsen bör granska situationen, eftersom läroanstalterna snabbt håller på att övergå till verksamhetsmodeller som skiljer sig från varandra.

Reflektioner över fördelningen av prestationsplatser, yrkesprov som ordnas vid läroanstalter

- Inom YE och SYE inom markanläggningsbranschen är situationen god. Delvis avsaknad av uppgifter kan fortfarande bero på systemen eller bristfällig introduktion vid läroanstalten.
- Situationen för GE inom lantmäteribranschen och GE inom gruvbranschen upplevs också som oroväckande.
- Examinanden ska ha grundläggande kunskaper och färdigheter för arbetslivet. Till exempel har gruvbranschen stränga säkerhetsbestämmelser. Eftersom gruvbranschen är en farlig arbetsmiljö är det motiverat att avlägga vissa examensdelar vid läroanstalten.
- Dykbranschen är också en farlig arbetsmiljö, så det är säkrare att avlägga examensdelar i läroanstaltsmiljön, eftersom man på så sätt bättre kan övervaka prestationerna.
- Verksamhetsmodellen bör ändras eller tillsynen utökas, på samma sätt som under examenskommissionernas tid. I det rådande ekonomiska läget blir det i praktiken omöjligt för läroanstalterna att bedöma yrkesprov ute vid arbetsobjekten. Läroanstalterna övergår därför till distansbedömning av yrkesprov eller genomför yrkesproven i allt större utsträckning vid läroanstalterna.
- Har yrkesproven förlorat sin grundläggande idé, och är det längre motiverat att kräva yrkesprov i arbetslivet om företrädare för läroanstalten inte kan delta i bedömningen av dem?

Arbetslivskommissionen för markanläggnings-, sten-, och gruvbranschen, lägesbild 2025

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Bedömning av kunnande och förverkligande av tvåpartsbedömningen i yrkesinriktade examensdelar

GE INOM BYGGNADSBANSCHEN
(inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)
**Lärare och företrädare för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 67,2 %**
Uppgift saknas 1,1 %

YE INOM MARKANLÄGGNINGSBRANSCHEN
**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 91,5 %**
Uppgift saknas 0,3 %

SYE INOM MARKANLÄGGNINGSBRANSCHEN
**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 94,7 %**
Uppgift saknas 2,6 %

**VITSORD I BEDÖMNING AV
KUNNANDE INOM YRKESUTBILDNINGEN**
GE INOM BYGGNADSBANSCHEN
Medeltal 3,3
Yrkesinriktad examensdel 3,6
Gemensam examensdel 3,0
(nationellt medeltal 3,7)

GE I LANTMÄTERIBANSCHEN
**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 59,4 %**
Uppgift saknas 1,0 %

YE I LANTMÄTERIBANSCHEN
**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 100 %**

**VITSORD I BEDÖMNING AV KUNNANDE
INOM YRKESUTBILDNINGEN**
GE INOM LANTMÄTERIBANSCHEN
Medeltal 4,0
Yrkesinriktad examensdel 4,1
Gemensam examensdel 3,8
(nationellt medeltal 3,7)

Reflektion kring förverkligandet av tvåpartsbedömningen

- Förändringarna i finansieringen påverkar genomförandet av tvåpartsbedömning.
- Arbetslivets ansvar för bedömningen har ökat i och med yrkesprov på distans.
- Borde man till exempel överväga att bedömningen av valbara examensdelar genomförs vid läroanstalten?

GE INOM GRUVBRANSCHEN
**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 38,2 %**
Uppgift saknas 4,9 %

YE INOM GRUVBRANSCHEN
**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 88,9 %**

YE INOM STENBRANSCHEN
**Lärare och företrädare för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 85,7 %**
Uppgift saknas 14,3 %

YE INOM DYKERIBANSCHEN
**Lärare och företrädare för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 0 %**
Två lärare 91,7 %

**VITSORD I BEDÖMNING AV KUNNANDE INOM
YRKESUTBILDNINGEN**
GE INOM GRUVBRANSCHEN
Medeltal 3,4
Yrkesinriktad examensdel 3,7
Gemensam examensdel 3,1
(nationellt medeltal 3,7)

Arbetslivskommissionen för markanläggnings-, sten- , och gruvbranschen, lägesbild 2025

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Respons

Responsenkäter (svarsskala 1–5)

STUDERANDERESPONSENS AVSLUTANDE ENKÄT, YRKESPROV

GE inom byggnadsbranschen 4,3

(inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)

YE inom markanläggningsbranschen 4,7

SYE inom markanläggningsbranschen 4,9

GE inom lantmäteribranschen 4,7

YE inom lantmäteribranschen 4,9

GE inom gruvbranschen 4,5

GE inom gruvbranschen 4,5

YE inom gruvbranschen –

YE inom stenbranschen –

YE inom dykbranschen 4,9

(nationellt medeltal 4,5)

RESPONS FRÅN ARBETSPLATSHANDLEDAREN

GE inom byggnadsbranschen 4,1

(inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)

YE inom markanläggningsbranschen 4,2

SYE inom markanläggningsbranschen 4,3

GE inom lantmäteribranschen 4,4

YE inom lantmäteribranschen 4,6

GE inom gruvbranschen 3,8

YE inom gruvbranschen 3,5

YE inom stenbranschen 4,7

YE inom dykbranschen –

(nationellt medeltal 4,2)

ARBETSPLATSRESPONS

GE inom byggnadsbranschen 4,0

(inkl. hela GE inom byggnadsbranschen)

YE inom markanläggningsbranschen 4,1

SYE inom markanläggningsbranschen 3,5

GE inom lantmäteribranschen 4,0

YE inom lantmäteribranschen 4,7

GE inom gruvbranschen 4,1

YE inom gruvbranschen 4,1

YE inom stenbranschen 4,0

YE inom dykbranschen –

(nationellt medeltal 4,2)

Reflektioner

Studeranderespons

- Responsen ligger på en utmärkt nivå inom samtliga examina.
- Generellt kan en prestation anses vara exemplarisk om responsvärdet är 4.

Respons från arbetsplatshandledaren

- Responsen ligger på en utmärkt nivå inom samtliga examina.
- Generellt kan en prestation anses vara exemplarisk om responsvärdet är 4.

Arbetsplatsrespons

- Responsen ligger på en utmärkt nivå inom samtliga examina.
- Generellt kan en prestation anses vara exemplarisk om responsvärdet är 4.

Övrigt

- Denna respons på över 4,5 väcker frågor om huruvida man förhåller sig tillräckligt allvarligt till responsen. Har de som besvarar enkäterna fått tillräcklig introduktion och känner de till exempel till var responsuppgifterna statistikförs och för vilka ändamål responsen används?

Arbetslivskommissionen för markanläggnings-, sten-, och gruvbranschen, lägesbild 2025

EXAMENSGRUNDERNAS OCH EXAMENSSTRUKTURENS FUNKTION

Reflektioner kring hur examensgrunderna motsvarar arbetslivet, hur de fungerar och om examensstrukturen

GE inom byggnadsbranschen

- Examensgrunderna för GE inom byggnadsbranschen fungerar väl.

YE inom markanläggningsbranschen

- Examensgrunderna för YE inom markanläggningsbranschen fungerar relativt väl. Det finns dock ett behov av att revidera dem. Det blir i något skede aktuellt att utveckla YE, särskilt när det gäller avläggande av examina inom snäva specialområden. Även definitionerna av arbetsuppgifterna och behovet av att uppdatera dem bör granskas separat för varje examensdel.
- Det finns ett behov av uppdatering.

SYE inom markanläggningsbranschen

- Examensgrunderna för SYE inom markanläggningsbranschen fungerar bra.

GE inom lantmäteribranschen

- Det finns inga särskilda observationer om denna examens grunder.

YE inom lantmäteribranschen

- Det finns inga särskilda observationer om denna examens grunder.

GE inom gruvbranschen

- Examensgrunderna för GE inom gruvbranschen fungerar väl.

YE inom gruvbranschen

- Examensgrunderna för YE inom gruvbranschen fungerar väl.

YE inom stenbranschen

- Examensgrunderna för YE inom stenbranschen fungerar väl.

YE inom dykbranschen

- Det finns inga särskilda observationer om denna examens grunder.

Reflektioner kring examensstrukturen

- Valfriheten har ökats i examensstrukturen, vilket har fungerat bra.
- Man bör fästa uppmärksamhet vid hur olika läroanstalter använder tid för att avlägga kompetensområden för att säkerställa att kraven på yrkesskicklighet uppfylls.

Arbetslivskommissionen för markanläggnings-, sten-, och gruvbranschen, lägesbild 2025

KÄLLOR

Bakgrund

Arbetslivskommissionen har utarbetat en lägesbild av kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömning av kunnande i examina inom sitt område.

Till arbetskommissionernas uppgifter hör att årligen producera information om kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnandet inom den egna branschen (Statsrådets förordning om yrkesutbildning 673/2017).

Källor som arbetslivskommissionen använder

Arbetslivskommissionen har haft tillgång till Utbildningsförvaltningens statistiktjänst www.vipunen.fi. De kvantitativa uppgifterna, såsom anordnartillstånd, uppgifter om avlagda prestationer och responsuppgifter, har hämtats i januari 2026. Uppdateringar som därefter gjorts i Vipunen har inte uppdaterats i lägesbilden.

De examina som är i övergångsperioden ingår inte i de kvantitativa uppgifterna. I utbildningsanordnarnas anordnartillstånd bestäms utbildningsanordnarnas aktivitet utifrån om utbildningsanordnaren registrerat examens- eller examensdelsprestationer 2025.

I Vipunens rapportbeskrivning: På grund av datasekretess visas antalen 1–4 som gäller personer som värdet "1–4" och antal större än 4 avrundas till närmaste siffra delbar med 3. Medeltalen beräknas med skyddade tal.

Responsmedeltalen som ingår i lägesbilden har hämtats i mars 2026.

Som källmaterial för reflektionerna i lägesbilden har man använt till exempel arbetslivskommissionens besöksrapporter, eventuella utlåtanden om utkast till examensgrunder samt eventuella begäranden om omprövning av bedömningen av kunnande som studerande har lämnat in. Dessutom har man kunnat komplettera reflektionerna med arbetslivskommissionens medlemmars egna observationer.

Arbetslivskommissionens lägesbilder

Arbetslivskommissionernas webbplats och tidigare års lägesuppgifter och lägesbilder finns på Utbildningsstyrelsens webbplats: <https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/yrkesutbildning/arbetslivskommissioner>

Mer information

Sekretariatet för arbetslivskommissionerna,
arbetslivskommissioner@oph.fi

Työelämätoimikunnat
Arbetslivskommissioner

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN